

Dış Ticaret Dengesi - Kasım 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

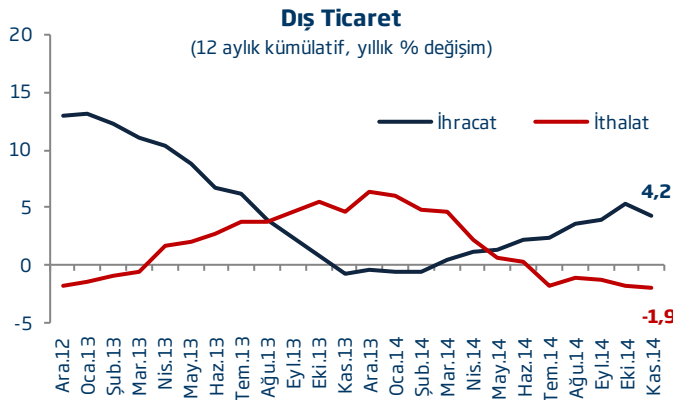
TÜRKİYE İŞ BANKASI

Kasım ayında dış ticaret açığı beklentilerin üzerinde açıklandı.

Kasım ayında ihracat yıllık bazda 2014 yılı içinde ilk defa gerileyerek, bir önceki yılın aynı ayına göre %7,5 azalmıştır. Öte yandan, yılın ilk on ayındaki olumlu performansa bağlı olarak Ocak-Kasım döneminde ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %4,2 artmıştır.

Yıl genelinde gerileme eğilimi sergileyen ithalat ise, Kasım ayında %0,2 ile cüzi oranda artmıştır. Ocak-Kasım döneminde ithalattaki azalma %3,5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kasım ayında dış ticaret açığı 8,3 milyar USD ile 7,8 milyar USD düzeyindeki piyasa beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Ocak-Kasım dönemi itibarıyla ise dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %15,5 daralarak 76,0 milyar USD olmuştur.

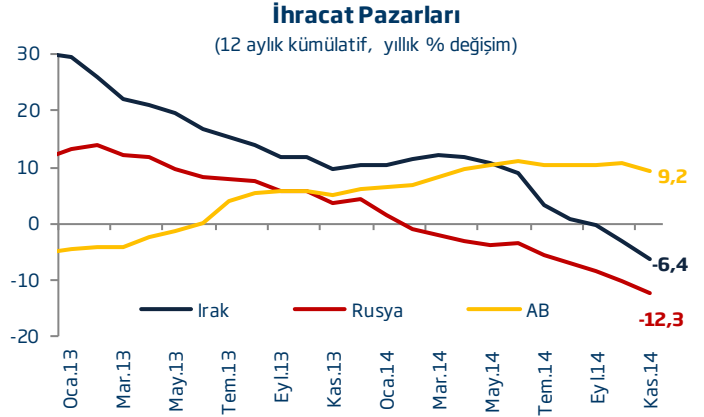
Kasım ayında ihracatta genele yayılan bir düşüş kaydedildi.

Kasım ayında en çok ihracat yapılan ilk 20 faslın 16'sında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre gerilediği görülmektedir. Özellikle motorlu kara taşıtları (-%11,2), makineler ve mekanik cihazlar (-%12,6) ve demir-çelik (-%21,8) ihracatındaki gerileme dikkat çekmektedir. Kasım ayında ihracatın artış kaydettiği dört fasıl kıymetli metaller (%33,9), meyveler (%11,7), sebzeler (%8,5) ile mineral yakıtlar ve yağlar (%4,5) olmuştur.

Türkiye'nin Irak ve Rusya'ya yönelik ihracatındaki daralma devam ediyor.

2013 yılı itibarıyla Türkiye'nin sırasıyla en büyük ikinci ve dördüncü ihracat pazarı olan Irak ve Rusya'ya yapılan ihracat, bu ülkelerde devam eden sorunlara bağlı olarak Kasım ayında da belirgin şekilde azalmıştır. Kasım ayında Türkiye'nin Irak'a ihracatı bir önceki yılın aynı ayına göre %22,3, Rusya'ya ihracatı da %23 oranında gerilemiştir. Ocak-Kasım döneminde geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla Irak ve Rusya'ya yapılan ihracattaki azalış sırasıyla %8,8 ve %14 olmuştur. Her iki ülkedeki sorunların kısa

vadede çözüme kavuşturulması olasılığının düşük olduğu dikkate alındığında, bu ülkelere yönelik ihracatın eski seviyelerine ulaşmasının zaman alacağı tahmin edilmektedir.

Kasım ayında Avrupa Birliği'ne yapılan ihracat da geriledi.

Avrupa Birliği ekonomilerindeki toparlanmanın istenilen düzeyde olmamasına rağmen, 2014 yılı genelinde Türkiye'nin bölgeye yaptığı ihracatın artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Ancak son dönemde, bölgedeki zayıf talep koşullarının Türkiye'nin ihracatına da yansımaya başladığı görülmüştür. Nitekim, Kasım ayında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne ihracatı yıllık bazda %8,3 oranında gerilemiştir. Ülkelere göre bakıldığında, Almanya (-%7,8), Fransa (-%19,5) ve Hollanda'ya (-%22,3) yapılan ihracattaki düşüş dikkat çekmektedir. Öte yandan, yılın ilk on ayındaki olumlu performansa bağlı olarak, Avrupa Birliği'ne ihracat Ocak-Kasım döneminde yıllık bazda %9,5 artarken Avrupa Birliği'nin toplam ihracattaki payı %41,7'den %43,8'e çıkmıştır. Kasım ayında, ABD'ye ihracatın ise artış eğilimini koruduğu görülmüştür.

Petrol fiyatlarındaki düşüşün ithalat üzerindeki etkileri gözlenmeye başladı.

Türkiye'nin toplam ithalatının yaklaşık dörtte birini oluşturan enerji ithalatı üzerinde (27 no'lu mineral yakıtlar, mineral yağlar faslı) uluslararası piyasalarda petrol fiyatlarında kaydedilen düşüşün etkileri Kasım ayından itibaren gözlenmeye başlamıştır. Nitekim, Kasım ayında geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla miktar bazında ham petrol ithalatının %1,6 artmasına rağmen, aynı dönemde enerji ithalatı tutar bazında %6,3 azalmıştır. TÜİK, gizlilik nedeniyle ham petrol ithalat tutarını 2002 yılından bu yana yayımlamamaktadır. Ancak, petrol fiyatları ile toplam enerji ithalatı arasındaki yakın ilişki dikkate alındığında, petrol fiyatlarındaki düşüşün Türkiye'nin enerji faturasına etkisinin önümüzdeki aylardan itibaren belirginleşeceği tahmin edilmektedir.

Dış Ticaret Dengesi

	Kasım		Değişim (%)	Ocak-Kasım		Değişim (%)
	2013	2014		2013	2014	
İhracat	14,2	13,1	-7,5	138,6	144,5	4,2
İthalat	21,4	21,4	0,2	228,5	220,5	-3,5
Dış Ticaret Dengesi	-7,2	-8,3	15,3	-89,9	-76,0	-15,5
Karşılama Oranı (%)	66,3	61,2	-	60,7	65,5	-

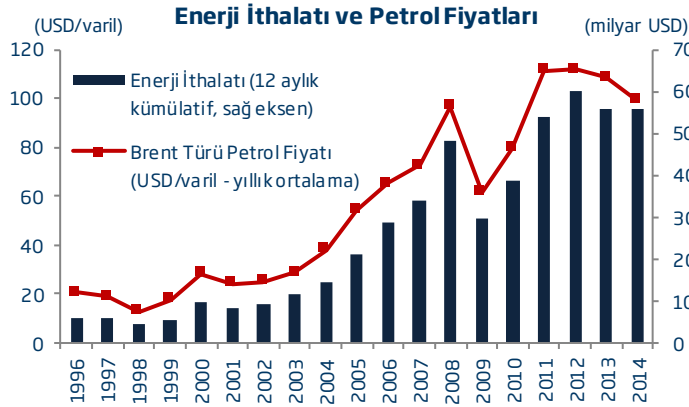
Kaynak: TÜİK

Dış Ticaret Dengesi - Kasım 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE BANKASI

Not: 2014 yılı verisi Kasım 2014 itibarıyla yıllıklandırılmış enerji ithalatıdır.

Beklentiler...

Kasım ayı dış ticaret verileri, Türkiye'nin önemli ihrac pazarları olan Rusya ve Irak'ta devam eden sorunların, önümüzdeki dönemde de ihracat performansını olumsuz etkilemeye devam edeceğini göstermektedir. Söz konusu iki ülkeden kaynaklı sorunların etkisi, Avrupa Birliği'ne yönelik ihracat artışının korunması ile kısmen telafi edilmekteydi. Ancak, Kasım ayında Almanya, Fransa gibi büyük Avrupa Birliği ülkelerine yönelik ihracatın azalması da endişe yaratan bir gelişme olmuştur. Söz konusu trendin önümüzdeki aylarda da devam etmesi halinde Türkiye'nin 2015 yılında güçlü ihracat artışını sürdürmesi zorlaşabilecektir. İthalat tarafında ise, altın hariç tutulduğunda, henüz iç talep kaynaklı bir baskı yaşanmadığı görülmektedir. Petrol fiyatlarındaki sert düşüşün etkilerinin de enerji faturasına yansımaya başlaması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Kasım ayında altın ithalatında artış...

İç talepte beklenen canlanmanın henüz beklenen ölçüde gerçekleşmemesine bağlı olarak Kasım ayında ithalat içinde yüksek ağırlığa sahip olan fasılların birçoğunda ithalatın yıllık bazda gerilediği dikkat çekmektedir. Öte yandan, 2014 yılının ilk on aylık döneminde gerileme eğiliminde olan altın ithalatı, Kasım ayında bir önceki yılki seviyesi olan 0,9 milyar USD'den 2 milyar USD'ye çıkmıştır. Nitekim, altın hariç tutulduğunda Kasım ayında ithalatın bir önceki yılın aynı ayına göre %5,3 daraldığı görülmektedir.

Dış Ticaret Dengesi - Kasım 2014

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.